

Спеціальні (фахові) компетентності формують дисципліни: організація туризму, рекреації, географія туризму, економіка туризму, інформаційні системи і технології в туризмі, екскурсознавство, оздоровчо-спортивний туризм (активні види і форми туризму), організація послуг гостинності (організація готельної справи, організація ресторанної справи, організація транспортного обслуговування в туризмі), туropolерейтинг, маркетинг туризму, менеджмент туризму та вибіркові дисципліни, які повинні враховувати специфіку розвитку туризму в регіоні.

УДК 373.2:064.1:373.2-056.3

КАС'ЯНЕНКО О.М.
Мукачівський державний університет, Україна

ВЗАЄМОДІЯ ПЕДАГОГІВ З БАТЬКАМИ ВИХОВАНЦІВ ЗДО У СИСТЕМІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Коли дитина з вадами психофізичного розвитку починає відвідувати звичайну групу закладу дошкільної освіти, вона реалізує своє право на отримання якісної освіти за місцем проживання. Батьки відчують полегшення, адже дитина отримує шанс на повноцінне, активне життя. Залучення їх до планування та організації освітнього процесу, розроблення індивідуальних освітніх планів для дітей дає батькам змогу відчути себе повноправними членами команди, яка спрямовує свою діяльність на створення умов для розвитку їхньої дитини, прагне досягти успіхів у складній справі адаптації дитини з особливими освітніми потребами до повноцінного життя в суспільстві [1].

Партнерські стосунки в команді забезпечують отримання комплексних, скоординованих, гнучких, доступних і потрібних кожній родині послуг. Виховання дітей з особливостями психофізичного розвитку – це цілеспрямований процес спільної діяльності педагогів і батьків, що передбачає:

створення умов для формування партнерських відносин між педагогами та сім'ями, які виховують дітей з особливими потребами; створення умов для залучення батьків до навчання дитини та створення розвивального середовища, у якому вона перебуває; з'ясування очікувань батьків та визначення цілі; розроблення індивідуальних навчальних програм; організацію команди фахівців для надання необхідної консультативної та практичної допомоги батькам; проведення просвітницької роботи серед громадськості з метою формування настанов щодо виховання дітей з особливими потребами[1].

Будь-яка співпраця починається зі знайомства. Саме тому перші зустрічі педагогів з батькам спрямовуються на встановлення довірчих стосунків. Щоб забезпечити задоволення індивідуальних потреб дітей, можливість дітей з особливостями психофізичного розвитку активно взаємодіяти з однолітками в дитячому колективі, педагоги повинні знати особливості психофізичного розвитку дітей, їхні можливості, уподобання. Зустрічі педагогів з батьками допомагають визначити, якої саме допомоги і підтримки потребує дитина, отримати інформацію про неї. Педагоги, в свою чергу, знайомлять батьків з умовами навчального закладу, програмами, за якими працює заклад, їх цілями, виконавчими стандартами, педагогічною концепцією.

Для педагогів важливою і значущою є думка батьків щодо таких питань: сильні та слабкі сторони дитини та сфери, де вона відстає в розвитку; визначення цілей і завдань освітнього процесу; створення умов для взаємодії з іншими родинами, зокрема з сім'ями, які виховують дітей з особливими освітніми потребами; окреслення послуг, які має отримувати дитина та сім'я [2].

Педагоги, працюючи в команді, розробляють індивідуальну програму, яка містить принципові ідеї щодо включення дитини з особливими потребами в освітній процес дошкільного навчального закладу, визначають конкретні завдання, враховуючи очікування батьків та індивідуальні потреби дитини.

Педагогічний колектив ЗДО, де створено групи включення, забезпечує позитивний клімат, атмосферу підтримки та взаєморозуміння. Педагоги теж вчаться розуміти проблеми дітей, сприймати їх такими, як вони є, орієнтуючись на зону найближчого розвитку, засвоюють навички спостережень, об'єктивного оцінювання. Батьки є активними учасниками створення індивідуальних програм розвитку дитини. Разом із вихователями батьки беруть участь у плануванні та проведенні занять, працюють на посаді асистентів як добровільні помічники.

Однією з дієвих форм співпраці є листування вихователів із сім'єю. Таке листування може мати форму щотижневих нотаток, які повідомляють про новини в дитячому закладі, про улюблені види діяльності дитини, її цікаві висловлювання. Батьки охоче заводять індивідуальні зошити розвитку дитини, які щодня оформлюються вихователями і передаються батькам додому. На сторінках такого зошита батьки відмічають особливі події, вчинки, висловлювання, фіксують діяльність дитини, що відбувалася поза навчальним закладом. Вихователі, зі свого боку, повідомляють про особливості проведеного дня в дошкільному закладі, взаємодію з однолітками, прояви активності дитини, її успіхи, труднощі й потреби.

Головне у співпраці дошкільного навчального закладу і родин, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, – це встановлення довірливих стосунків, що мають базуватися на активній співпраці, взаєморозумінні, довірі й толерантному ставленні. За таких умов батьки відчують власну значущість, важливість своєї ролі в адаптації та розвитку їхньої дитини. Формується відчуття причетності до процесу її виховання і навчання, з'являється усвідомлення, що їхня дитина живе повноцінним життям, перебуваючи серед здорових однолітків [2].

Для успішної взаємодії із сім'ями педагогам важливо враховувати такі рекомендації: наголошуйте на цінності дитини та необхідності розвитку її сильних сторін; намагайтеся зрозуміти батьків, прислухайтеся до їхньої точки зору, приймайте їхню позицію; умійте бачити в дитині індивідуальність, незалежно від наявних вад розвитку; пам'ятайте: усі члени команди мають рівний статус; домовляйтеся з батьками про обмін інформацією про розвиток дитини вдома і в ЗДО; боріться зі стереотипами; не жалійте батьків, це заважає ефективній взаємодії; спільно вирішуйте проблеми; плануйте свою діяльність спільно з батьками [2].

Працівники дошкільного навчального закладу разом з батьками мають сформувані команду, яка спрямовує зусилля на задоволення індивідуальних потреб кожної дитини. У цій команді батькам відводиться вирішальна роль. Партнерство навчального закладу і сім'ї створює умови для ефективного включення дітей

дошкільного віку з особливими потребами в середовище здорових однолітків, освітній процес, розвивальне середовище ЗДО, сприяє гармонійному, усесторонньому особистому розвитку кожної дитини, її соціалізації і підготовці до самостійного життя.

Список використаних джерел

1. Соціально-педагогічна робота з батьками, що виховують дітей з особливими потребами: навчально-методичний посібник / Сост. Н.В. Заверико, Т.Г. Соловйова. – Запоріжжя: ПП «Гандем», 2008. – 53с.
2. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами: Навчально-методичний посібник / За заг. ред. Колупаєвої А.А. – К.: – ТОВ ВПЦ «Літопис – ХХ» – 2010. – 363с.

UDC 37.013

KATALIN PALLAY
Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian Institute, Ukraine
University of Debrecen, Hungary

STUDENT MOBILITY WITH STUDY PURPOSES FROM TRANSCARPATIA TOWARDS HUNGARY AND SLOVAKIA

Student mobility is one of the most important components of the internationalization of higher education in the world today. It means in-country and cross-border migration. Learning mobility has been providing opportunities for ambitious, outstanding students for centuries. Therefore, they can gain the necessary knowledge and degree in a country with a more developed educational system [1].

The European Union has already formed an effective system of academic exchange of students and researchers. Other countries in Europe, which still do not have a membership in EU, seek for integration into the European system of student mobility. Among these countries, Ukraine is also looking for its niche and, in particular, by using possibilities of the Bologna process.

Over the past few years, the Ukrainian government has to pay much more attention to student mobility of students, considering it as one of the instruments of European integration of Ukraine. Higher educational institutions try to step up their activities in the field of academic exchanges, making the necessary organizational and information conditions.

Transcarpathia, the western administrative unit of Ukraine, plays a special role in the relations between Ukraine and the EU. It has an international border with four EU-member states: Romania, Hungary, Slovakia and Poland. The majority of the Transcarpathian population is Ukrainian (80.5 %), but we can also find people of several other nationalities: Hungarians, Romanians, Rusyns, Slovaks and some others. The Hungarian community, about 12 % of the population, living near the border between Hungary and Ukraine. The cultural centre of Hungarians in Transcarpathia is Berehove (in Hungarian: Beregszász), where we can find the Transcarpathian Hungarian College of Higher Education. A considerable number of Slovaks live near Uzhhorod, which is the administrative centre of Transcarpathia [2, 3].

Due to the geographical position, the economic situation of the Transcarpathian region and the fact that it belonged to several country's territories the travel need and necessity was always high [4]. Learning mobility towards Hungary and Slovakia has

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>